

Judikatūras krājums

Lieta C-179/14

**Eiropas Komisija
pret
Ungāriju**

Valsts pienākumu neizpilde — Direktīva 2006/123/EK — 14. 16. pants — LESD 49. pants — Brīvība veikt uzņēmējdarbību — LESD 56. pants — Pakalpojumu sniegšanas brīvība — Nodokļu priekšrocības sniedzēju kuponu, kurus darba devēji piešķir saviem darbiniekiem un kuri izmantojami mājokļu, izklaižu un/vai ēdināšanas pakalpojumu saņemšanai, izdošanas nosacījumi — Ierobežojumi — Monopols

Kopsavilkums – Tiesas (virspalāta) 2016. gada 23. februāra spriedums

1. *Brīvība veikt uzņēmējdarbību — Pakalpojumu sniegšanas brīvība — Pakalpojumi iekšējā tirgū — Direktīva 2006/123 — Valsts tiesību akti, ar kuriem citās dalībvalstīs izveidotu sabiedrību filiālēm ir aizliegts izdot nodokļu priekšrocības sniedzēju kuponus, kurus darba devēji piešķir saviem darbiniekiem — Nepieļaujamība*

(LESD 52. panta 1. punkts; Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/123 14. panta 3. punkts)

2. *Brīvība veikt uzņēmējdarbību — Pakalpojumu sniegšanas brīvība — Pakalpojumi iekšējā tirgū — Direktīva 2006/123 — Valsts tiesību akti, ar kuriem sabiedrībām, kas izdot nodokļu priekšrocības sniedzēju kuponus, kurus darba devēji piešķir saviem darbiniekiem, ir uzlikts pienākums tikt izveidotām komercsabiedrības atbilstoši valsts tiesībām juridiskajā formā — Nepieļaujamība*

(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/123 15. panta 1. punkts, 2. punkta b) apakšpunkts un 3. punkta a) apakšpunkts)

3. *Brīvība veikt uzņēmējdarbību — Pakalpojumu sniegšanas brīvība — Pakalpojumi iekšējā tirgū — Direktīva 2006/123 — Valsts tiesību akti, ar kuriem iespēja izdot nodokļu priekšrocības sniedzēju kuponus, kurus darba devēji piešķir saviem darbiniekiem, ir paredzēta tikai banku vai finanšu iestādēm, kurām ir klientiem atvērts birojs katrā pašvaldībā, kurā iedzīvotāju skaits ir lielāks par 35 000, un stabila infrastruktūra tās teritorijā — Netieša diskriminācija — Nepieļaujamība*

(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/123 15. panta 1. punkts, 2. punkta d) apakšpunkts un 3. punkts)

4. *Brīvība veikt uzņēmējdarbību — Pakalpojumu sniegšanas brīvība — Pakalpojumi iekšējā tirgū — Direktīva 2006/123 — Valsts tiesību akti, ar kuriem nodokļu priekšrocības sniedzēju kuponu, kurus darba devēji piešķir saviem darbiniekiem, izdošana ir pakārtota pastāvīga uzņēmuma attiecīgās dalībvalsts teritorijā esamībai — Nepieļaujamība*

(Direktīvas 2006/123 16. pants)

5. *Brīvība veikt uzņēmējdarbību — Pakalpojumu sniegšanas brīvība — Līguma noteikumi — Piemērošanas joma — Aukstu maltiņu ēdināšanas kuponu izdošana, kurus ar nodokļu priekšrocības sniedzošiem nosacījumiem darba devēji piešķir saviem darbiniekiem — Iekļaušana — Valsts tiesību akti, ar kuriem ir radīts šādu kuponu izdošanas monopols publiskas struktūras interesēs — Ierobežojumi — Pamatojums — Neesamība*

(LESD 49. un 56. pants)

1. Dalībvalsts, ieviešot uz uzturot spēkā regulējumu, saskaņā ar kuru citās dalībvalstīs reģistrētu sabiedrību filiālēm, kuras ir izveidotas tā teritorijā, nav atļauts darboties šajā teritorijā kā nodokļu priekšrocības sniedzēju izklaizu karšu, kuras darba devēji piešķir saviem darbiniekiem, izdevējam, neizpilda saistības, kas tai izriet saskaņā ar Direktīvas 2006/123 par pakalpojumiem iekšējā tirgū 14. panta 3. punktu. Pārkāpjot minēto direktīvas noteikumu, ar šādu ierobežojumu tiek ierobežta pakalpojumu sniedzēja brīvība izvēlēties starp galveno un pakārtoto uzņēmumu un starp uzņēmuma veidiem pārstāvēniecības, filiāles vai meitasuzņēmuma formā.

Šāda ierobežojuma aizlieguma bez attaisnojuma iespējas mērķis ir nodrošināt, ka sistemātiski un ātri tiek atcelti atsevišķi brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojumi, kuri Savienības tiesībās tiek uzskatīti par tādiem, kas būtiski ietekmē labu iekšējā tirgus darbību, un ar šādu aizliegumu tādad tiek sasniegts LESD atbilstošs mērķis.

(sal. ar 42., 44., 46. un 48. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

2. Dalībvalsts, ieviešot uz uzturot spēkā regulējumu, saskaņā ar kuru nodokļu priekšrocības sniedzēju izklaizu kuponu, kuri tiek piešķirti izdevēja darbiniekiem, izdevēja statuss ir pakārtota nosacījumam, ka minētais izdevējs ir iekļauts sabiedrību grupā, kurā, pirmkārt, tam ir komercsabiedrības un konkrētāk – akciju sabiedrības vai sabiedrības ar ierobežotu atbildību, kas ir izveidota atbilstoši šīs dalībvalsts regulējumam, forma, un, otrkārt, tas ir komercsabiedrības, kas ir izveidota saskaņā ar šo pašu valsts regulējumu, meitasuzņēmums, neizpilda saistības, kas tai izriet saskaņā ar Direktīvas 2006/123 par pakalpojumiem iekšējā tirgū 15. panta 1. punktu, 2. punkta b) apakšpunktu un 3. punktu. Šajā gadījumā no pakalpojumu sniedzēja vienlaikus tiek prasīts, lai tas būtu juridiskā persona, lai tam šajā ziņā būtu komercsabiedrības forma, kura turklāt ir konkrēta veida forma, un lai tas būtu sabiedrības, kurai pašai ir komercsabiedrības forma, meitasuzņēmums.

Šādu nosacījumu rezultātā minētajam izdevējam tiek noteikti vairāki ierobežojumi saistībā ar tā juridisko formu Direktīvas 2006/123 15. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē. Ja šie ierobežojumi ir saistīti ar prasību, lai pakalpojumu sniedzējs, kā arī sabiedrību grupas, kurā attiecīgajā gadījumā tas ietilpst, dominējošā sabiedrība būtu izveidota atbilstoši šīs dalībvalsts tiesībām, kas ir apstākļi, kurš nozīmē, ka to juridiskajai adresei jāatrodas šajā dalībvalstī, Direktīvas 2006/123 15. panta 3. punktā paredzētie nosacījumi nav izpildīti.

(sal. ar 64., 65., 67. un 68. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

3. Dalībvalsts, ieviešot uz uzturot spēkā regulējumu, saskaņā ar kuru nodokļu priekšrocības sniedzēju kuponu, kurus darba devēji piešķir saviem darbiniekiem, izdošanas iespēja ir paredzēta tikai bankām un finanšu iestādēm, jo vienīgi šīs struktūras var izpildīt šajā regulējumā paredzētos nosacījumus, neizpilda saistības, kas tai izriet saskaņā ar Direktīvas 2006/123 par pakalpojumiem iekšējā tirgū 15. panta 1. punktu, 2. punkta d) apakšpunktu un 3. punktu.

Lai gan šajā regulējuma nav ietverta nekāda tieša diskriminācija, jo tajā nav paredzēts neviens tiešs nosacījums attiecībā uz šādu kuponu izdevēja juridiskās adreses atrašanās vietu, tomēr nosacījumu, ka minētajam izdevējam ir jābūt klientiem atvērtam birojam katrā šīs dalībvalsts pašvaldībā, kurā

iedzīvotāju skaits ir lielāks par 35 000, var izpildīt tikai bankas un finanšu iestādes, kuru juridiskā adrese atrodas minētajā dalībvalstī. Minētajiem nosacījumiem tādā faktiski var būt tas pats rezultāts kā nosacījuma attiecībā uz šādu juridisko adresi noteikšana.

Ja pieņem, ka tādu prasību mērķis ir patērētāju un kreditoru aizsardzība, nodrošinot, ka šādi izdevēji sniedz pietiekamas finanšu maksātspējas, profesionalitātes un pieejamības garantijas, vēl ir jāpierāda, ka šādas prasības atbilst minētās direktīvas 15. panta 3. punkta c) apakšpunktā noteiktajiem nosacījumiem, it īpaši nosacījumiem saistībā ar mazāk ierobežojošu pasākumu vēlamā rezultātā sasniegšanai neesamību.

(sal. ar 71., 86.–88., 91. un 93. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

4. Dalībvalsts, ciktāl tās tiesību aktos nodokļu priekšrocības sniedzēju kuponu, kurus darba devēji piešķir saviem darbiniekiem, izdošanai tiek prasīta uzņēmuma tās teritorijā esamība, neizpilda saistības, kas tai izriet saskaņā ar Direktīvas 2006/123 par pakalpojumiem iekšējā tirgū 16. pantu. Tas tā ir, ja ar minētajiem tiesību aktiem ikvienam pakalpojumu sniedzējam, kas vēlas veikt minēto kuponu izdošanas darbību, ir uzlikts pienākums, lai tā rīcībā būtu stabila infrastruktūra minētajā dalībvalstī, no kuras faktiski tiek īstenota pakalpojumu sniegšanas darbība.

Šāda prasība katrā ziņā neatbilst šīs direktīvas 16. panta 1. punkta c) apakšpunktā noteiktajam samērīguma nosacījumam, jo šādus mērķus varētu sasniegt ar pasākumiem, kas ir mazāk apgrūtinājoši un mazāk ierobežo pakalpojumu sniegšanas brīvību nekā tie, kuri izriet no minētās prasības, un kas, ja pieņem, ka tie atbilst Savienības tiesībām, ļautu sasniegt šos mērķus.

(sal. ar 105., 107., 116. un 117. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

5. Dalībvalsts, ciktāl tās tiesiskais regulējums rada monopolu par labu publiskām struktūrām tādu kuponu izdošanas jomā, kuri ļauj iegādāties aukstas maltītes un kurus darba devēji ar nodokļu ziņā izdevīgiem nosacījumiem var piešķirt saviem darbiniekiem kā labumu naturā, neizpilda saistības, kas tai izriet saskaņā ar LESD 49. un 56. pantu.

Pirmkārt, šādai darbībai ir saimniecisks raksturs, jo to veic pret atlīdzību un tādējādi tā ietilpst LESD noteikumu attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas brīvību piemērošanas jomā. Šajā ziņā nav vajadzīgs, lai pakalpojumu sniedzējs īstenotu mērķi gūt peļņu. Līdzīgi, ar apstākli, ka šajā valsts tiesiskajā regulējumā ir paredzēts, ka ienākumi, kas ir gūti saistībā ar minēto darbību, ir izmantojami tikai noteiktiem vispārējo interešu mērķiem, nepietiek, lai grozītu konkrētās darbības raksturu un atņemtu tai saimnieciskās darbības raksturu.

Otrkārt, ciktāl ar šo valsts tiesisko regulējumu šīs saimnieciskās darbības veikšanai ir noteikts ekskluzivitātes režīms par labu tikai vienam publiskam vai privātam tirgus dalībniekam, tas ir gan brīvības veikt uzņēmējdarbību, gan arī pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums.

Visbeidzot, šādu ierobežojumu neattaisno nedz sociālās politikas, nedz arī patērētāju aizsardzības un atalgojuma un fiskālās politikas apsvērumi.

(sal. ar 154., 157., 164. un 167.–173. punktu un rezolutīvās daļas 2) punktu)